

TREFFER

1. Introductie

Geloven wordt in Hebreeën 11 vergeleken met een hardloopwedstrijd. Je zou het een marathon kunnen noemen. Beginnen aan deze lange, uitputtende en uitdagende loopwedstrijd is één, maar deze ook volhouden is twee, laat staan de finish behalen. Aan de ene kant is daar inzet en overtuiging voor nodig, maar ook uithoudingsvermogen. Om vol te houden. Dat beeld wordt neergezet. Die elementen zijn nodig om als christen, als gelovige vol te houden tot het einde toe. En wat helpt er dan beter dan de aanmoediging van het publiek. Zo, zegt de schrijver, ligt er een grote wolk met getuigen rondom ons. Mensen die aanmoedigen om vol te houden. Met die aanmoediging en het oog op de Heere Jezus, kunnen de hardlopers het als christen in de arena van dit leven volhouden.

NB. Op www.danielonline.nu is een serie verschenen over de geloofsgetuigen uit Hebreeën 11. Deze serie *Een wolk van getuigen* bevat 20 Bijbelstudievideo's gericht op jongeren.

1.1 - Jaarthema

Andere onderwerpen binnen het jaarthema:

- Finale - *Wat is het doel van je leven?*
- **Aanmoediging (door personen uit de Bijbel)**
- Aanmoediging (door personen uit de Kerkgeschiedenis)
- Ballast
- Oefenen

1.2 - Doelen:

1. Jongeren leren wat het betekent dat er een wolk van getuigen om hen heen ligt.
2. Jongeren leren wie deze getuigen zijn.
3. Jongeren leren door welke geloofsdaden deze mensen een bijzondere plek kregen in het Woord van de Heere.
4. Jongeren leren waartoe deze gelovigen hen aanmoedigen in deze tijd.

1.3 - Aansluiting op leefwereld:

Dat je soms een aanmoediging nodig hebt, is duidelijk. Elke jongere zal dat beamen. Vooral als het even niet gaat zoals je gedacht had, is een klap op je schouder, een 'Kom op! Je kunt het!' of een andere aanmoediging al voldoende om weer door te gaan. Het is ook iets natuurlijks. Een baby die net begint met lopen, wordt door ouders aangemoedigd. Zodra er tijdens de gymles of op het schoolplein een spel gedaan wordt, klinken de aanmoedigingen.

In een boekje over Hebreeën 11 stond een mooi voorbeeld wat aansluit bij de belevingswereld van jongeren. Rond Koningsdag is er jaarlijks een lintjesregen. Mensen die iets gedaan hebben voor de maatschappij krijgen een lintje van de koning, een teken van dankbaarheid en tegelijk een aanmoediging.

In de instructie die je bij een lintje ontvangt, lees je hoe je de onderscheiding moet dragen. Je moet in je doen en laten een voorbeeldfiguur zijn om zo anderen ook aan te moedigen. Bij sommige mensen die een lintje krijgen, vraag je jezelf af waarom ze dat lintje krijgen. Ook in de lijst met namen in Hebrëeën 11 staan mensen, die zichzelf nooit een lintje zouden geven. Ze zouden nooit hun naam in deze lijst zetten. En toch staan ze er in. Het mooie is, dat deze gelovigen mensen waren, zoals elke jongere. Dat kan juist ook bemoedigend zijn.

2. Inhoud

Een avond kan je op veel verschillende manier indelen. Om een goede lijn in het programma te hebben, worden een aantal opties uitgewerkt. Ook wordt er nog achtergrondinformatie over het thema gegeven (rondom de leerdoelen), die gebruikt kan worden in de inleiding.

2.1 Uitwerking doelen

Introductie

In Hebrëeën 11 staat een indrukwekkende lijst van geloofshelden. Ze zijn voor ons een voorbeeld van geloofsvertrouwen. Ze hebben veel geleden onder allerlei vormen van tegenslag en verdrukking. Het waren ook geen perfecte mensen. Wat was hun geheim? Zij bleven in alle omstandigheden trouw aan God, door het geloof.

De schrijver van de Hebrëeënbrief schrijft aan de gelovigen. De wolk van getuigen moedigt dus andere gelovigen aan. Wat zijn gelovigen? De Catechismus zegt dat het geloof een vast vertrouwen is dat de vergeving van zonden, de eeuwige gerechtigheid en zaligheid aan mij geschonken zijn. Hebrëeën 11 begint ook met die machtige intro: *Het geloof nu is een vaste grond der dingen, die men hoopt, en een bewijs der zaken, die men niet ziet.* Alles draait om dit geloof. Zonder geloof heeft deze aanmoediging ten diepste geen zin. Het is goed om dat onderscheid te maken.

Aan de andere kant mogen we ook zeggen dat alle gelovigen die in dit hoofdstuk beschreven worden ons aanmoedigen om te geloven wanneer we dat nog niet doen. Het is een oproep om alle zonden af te leggen en mee te doen in de loopbaan van Gods Koninkrijk.

Leerdoel 1: Jongeren leren wat het betekent dat er een wolk van getuigen om hen heen ligt.

Gelovigen hebben voorbeeldfiguren nodig. Dat is altijd al zo geweest. In Hebrëeën 11 wordt een lijst met namen opgesomd. Het zijn gewone mensen met hun eigen karakters, maar ook met hun eigen zonden. Toch worden ze ten voorbeeld gesteld. Niet om hun daden, maar om hun geloof. *Door het geloof* is het terugkerende refrein in dit hoofdstuk. Het zijn gewone mensen, maar ze hebben iets bijzonders: geloof.

Deze rij namen wordt wel de galerij van de geloofshelden genoemd. Dat is geen handige naam. Het zet ons makkelijk op het verkeerde been. Ga de lijst maar eens na. Deze gelovigen zijn geen helden of heiligen. Het zijn stuk voor stuk zwakke mensen in een gebroken wereld. Ze hebben geworsteld met wie zij waren voor God, met angsten, met ziekmakende jaloezie of begeerten. Bedenk maar eens: Noach was dronken, Abraham was oud, Lea was niet knap, Jozef werd mishandeld, Mozes was driftig, Rachab was een hoer, Jeremia oogt depressief, David ging vreemd, Elia wilde er een eind aan maken, Jona liep weg. Geen helden... soms zelfs het tegenovergestelde. Maar juist met zulke mensen wil God te maken hebben. Aan hen wil Hij het geloof geven. Daarom moedigen deze mensen de gelovigen aan. Hoe moeilijk het ook is in het leven, hoe lastig het is om te geloven en te blijven volharden. Deze mensen moedigen aan. Ze roepen: 'Je moet lopen of je leven er van af hangt!' Sterker nog: je leven hángt er van af! Strijd om in te gaan. Want zonder strijd is er geen overwinning. Dat is de aanmoediging voor gelovigen: Blijf volharden! Maar het is ook een aanmoediging voor ongelovigen: Als het voor zondaren, zwakke mensen kan, kan het ook voor jou!

Leerdoel 2, 3 en 4: Jongeren leren wie deze getuigen zijn en door welke geloofsdaden deze mensen een bijzondere plek kregen in het Woord van de Heere. Ook leren ze waartoe deze gelovigen hen aanmoedigen in deze tijd.

Leerdoel 2, 3 en 4 worden uitgewerkt in de onderstaande tabel.

Naam	Wat weten we?	Wat leren we?	Hoe moedigen ze aan?
Abel	Abel was de tweede zoon van Adam en Eva. Hij is de eerste persoon op aarde die stierf. Zijn broer Kain was zijn moordenaar.	Door het geloof heeft Abel God een beter offer gebracht dan Kain. (Hebr. 11:4) Abel leefde vanuit het geloof en hij stierf ervoor. Hij was de eerste martelaar. Paulus noemt Abel bewust. In de maatschappij was het gebruikelijk dat de oudste zoon de meeste rechten had en de meeste eer kreeg. Deze gebeurtenis van Kain en Abel laat zien dat de genade van God ervoor zorgt dat je de meeste eer krijgt. Ogenschijnlijk lijkt het dat ze allebei offeren, alleen zit er wel wat verschil tussen beide offers. Kain offert een dankoffer (iets van de oogst van zijn grond) en Abel maakt een zoenoffer (een offer van de eerstelingen van de kudde). Er zit dus een verschil in de intentie van deze offers. Abel heeft God aanbeden met zijn offer. Abel hoopte dat zijn offer werd aangenomen. Dat heeft God gedaan. Abel heeft ervoor moeten lijden op aarde, maar werd na dat lijden direct beloond met de heerlijkheid in de hemel.	Misschien denk je wel: ik vind het niet eerlijk. Wat kan Kain eraan doen? Hij had toch goede bedoelingen met het offer? God kijkt naar het hart. En wat er in het hart zit, komt eruit. Als bij Abel de liefde voor de Heere blijkt, dan kan Kain het niet meer aan zien! Abel werd uit afgunst gedood. Geloven is volhouden. Het geloof is iets van je hart. Van je diepste intentie. Dat leer je van Abel. Het geloof van Abel spreekt nadat hij gestorven is. Hoe ziet jouw hart eruit? Als je zegt dat je gelooft, hoe ziet dat er dan concreet uit? Waaruit blijkt het?
Henoch	Henoch wandelde met God. Hij had een actief geloof. Hij kreeg op zijn 65 ^e zoon Metusalach. Hij is niet gestorven. Na 365 jaar op aarde werd hij weggenomen door God. Een behoorlijke leeftijd, maar toch was hij betrekkelijk jong vergeleken met zijn zoon Metusalach. Metusalach werd 969 jaar oud. Hij is een van de weinige mensen die de dood niet heeft gezien en toch niet meer op aarde aanwezig is.	<i>Hij wandelde met God. Voor zijn wegneming heeft hij getuigenis gehad, dat hij Gode behaagde.</i> Henoch wist zeker dat de Geest van God in zijn hart had gewerkt. Dat bewijs had hij zelf in zijn hart. Hij had een actief geloof, want hij wandelde met God.	Henoch wandelde met God. Hij stond middenin het leven. Hij ging niet in een hoekje zitten. Hij was geen wereldvreemd type. Te midden van zijn werk en leven laat hij zijn stem horen, zegt Judas in zijn brief. Hij stelt misstanden aan de kaak als een profeet, temidden van zijn volk. Mensen die wandelen met God staan juist middenin het leven. Juist doordat ze zoveel om hen heen zien, hebben ze God nodig. Daarom zoeken ze steeds de omgang met de Heere. Ze kunnen geen stap zetten zonder Hem. Dat vraagt de Heere van jou en mij. Alles wat je doet, doe dat tot eer van de Heere. De mensen om Henoch heen zullen gezien en gemerkt

			hebben dat hij leefde met de Heere. Wandelend met God, door het geloof. Zonder geloof vindt de Heere geen vreugde in je. Door het geloof wandel je met God. Wandel jij, door geloof, met de Heere?
Noach	Noach was 480 jaar oud toen hij van God de opdracht kreeg om een ark te bouwen. 120 jaar later zou hij en zijn gezin daarmee de zondvloed overleven. Hij en zijn vrouw hadden drie zonen: Sem, Cham en Jafeth. We lezen later nog over Noach wanneer hij dronken in zijn tent ligt. Na de zondvloed werd Noach landbouwer en had een wijngaard. Hij dronk teveel wijn en ging in beschonken toestand naakt in zijn tent liggen. Omdat Cham respectloos praat over zijn vader, wordt hij vervloekt. Die vervloeking zal ook op al zijn nakomelingen komen te liggen. Sem en Jafeth bedekken hun vader met een kleed en worden daardoor gezegend.	Noach kreeg een waarschuwing van God en werd bang. Zijn angst bewoog hem om een ark te bouwen. Hij wist dat de waarschuwing van God serieus was. Hij kreeg daar een beloning voor. Hij werd gered, samen met zijn familie, terwijl de rest van de wereld om hen heen verloren ging.	Het geloof maakt in de wereld het verschil. Noach bouwt 100 jaar lang op een kurkdroge aarde een schip. De ark was er nooit gekomen als Noach niet had geloofd. Het geloof is niet iets van een ander leven. Geloof heeft gevolgen voor hoe je leeft. Noach heeft de boot uit angst gebouwd. En dat terwijl niemand geloofde dat God de wereld zou gaan oordelen. Noach zou door het bouwen van de boot de wereld veroordelen. De boot was een preek op zich. Een preek zonder vrucht... Mag je tot Jezus vluchten omdat je bang bent voor de straf voor God? Jazeker! Juist als je bang bent en daarmee tot de Heere vlucht, laat je zien dat je gelooft dat de Bijbel waar is. 'Kom, breng je angst bij Mij. Bij Mij is vrede en rust te vinden. Maken jouw zonden je bang? Wacht niet, kom.' De ark is ook een toevluchtsoord. Noach werd op deze manier een erfgenaam van de rechtvaardigheid die naar het geloof is. Noach erft door zijn geloof dingen die hij nog nooit gezien heeft. Hij werd door het geloof gered. Jezus is de Ark van het Behoud. De rode draad in het OT is de belofte dat Jezus zal komen als Verlosser. Wat leer jij van zijn geloof? Hoe kun jij vasthouden aan wat God zegt in een wereld die daar de schouders over ophaalt?
Abraham	Abraham woont in Haran. Dit is een grote stad in het Zuidoosten van Turkije. Het ligt op een knooppunt van belangrijke verkeersaders. Abraham woont dus in een belangrijke grote stad. Hij kent het leven in een grote stad, maar er wordt ook over hem geschreven dat hij een	Abraham hoort op een dag de stem van God. 'Abraham, neem je tent op en ga op reis naar het land dat Ik je wijs'. Hij wordt twee keer aangespoord om weg te gaan. De Heere vraagt van hem om alles achter te laten. Abraham leeft in een klimaat waar hij 24/7 met afgoderij	Van jongs af aan ben je opgegroeid met de verhalen over Abraham. Ze zijn overbekend. Maar probeer je nog een keer voor te stellen. Een man, wordt ineens geroepen, de stem van de Heere klinkt. Abraham, ga weg van je familie, van de stam, van het land waar je

	Arameer is (Deut 26:5). Hij kent het leven van een nomade. Hij is namelijk van beroep schaapherder. Van huis uit is Abraham een afgodendienaar. En toch heeft hij twee bijzondere bijnamen die duiden op een grote verandering in zijn leven: ‘vriend van God’ (Jakobus 2:23) en Vader van alle gelovigen (Romeinen 4:11). Dat betekent dat we in hem een geestelijke vader kunnen zien, als we in gehoorzaamheid achter de Heere aangaan.	geconfronteerd wordt. Dat laat je niet koud. Zijn ziel wordt erdoor vergiftigd. Het is verstikkend. God roept Abraham om te beginnen aan het vertrek uit deze heidense omgeving. Voor Abraham is dat het begin van een nieuwe geestelijke zoektocht. Wat is zijn bestemming? Hij weet het niet. Maar Abraham leeft in volledige overgave aan God. Abraham, je moet Mij volgen. Ik, de Heere, wijs jou de weg. Abraham gaat niet met lege handen op weg, want hij krijgt beloften van God mee. ‘Ik zal u tot een groot volk maken, u zegenen en uw naam groot maken; en u zult tot een zegen zijn. Ik zal zegenen wie u zegenen, en wie u vervloekt, zal Ik vervloeken; en in u zullen alle geslachten van de aardbodem gezegend worden.’ En toen kon hij gaan. Abraham leert onderweg belangrijke lessen. Dat hij overal kan wonen, want God is overal en kan Zich overal aan Hem bekend maken. Ook moet hij overal vandaan, omdat God hem telkens opnieuw roept om te gehoorzamen, achter Hem aan te gaan.	bij hoort. Hij weet zijn bestemming niet. Wat zou jij doen? Veel vragen stellen? Abraham is gegaan! Stel dat dit nu zou gebeuren. Je omgeving zou je voor dwaas uitmaken. Maar Abraham geloofde voor 100% op wat God had gezegd. Geloof is weggaan uit je zondige omgeving, alles opbreken, niet omkijken, maar vooruitkijken. Niet weer ergens gaan zitten en je koffers uitpakken. Verder gaan, onderweg blijven en luisteren naar de stem van de Heere. Ben jij al door geloof zo’n pelgrim? Op zoek naar de stad van God? Abraham had elke dag de stilte van zijn tent nodig om te kunnen luisteren naar de stem van God. Laat alles waar je je aan vast houdt los. Luister naar Mijn stem, vertrouw op Mij, volg mij! Ben jij, in geloof, een pelgrim op weg naar Huis?
Sara	Van Abraham wordt gehoorzaamheid gevraagd, maar omdat Sara met Abraham is getrouwd is die oproep van God ook voor haar bestemd. Zij volgt haar man. En daarmee volgt zij God. Dat moet wat zijn geweest voor Sara, om zonder enige uitleg om een kameel gezet te worden en weg te gaan uit haar vertrouwde omgeving. Als er hongersnood uitbreekt, lezen we weer over Sara in de bijbel. Abraham bedenkt een list om hun hachje te redden. Sara wordt voorgesteld aan de farao als zus. Daarom denkt de farao dat hij Sara aan zijn harem kan toevoegen. Later lezen we van Sara wanneer zij het voorstel doet aan Abraham om via Hagar een kind te verwekken. En we leren haar kennen als diegene die de Heere uitlecht, wanneer Abraham het bericht krijgt dat zijn oude vrouw zwanger zal worden. In het	<i>Door het geloof heeft ook Sara zelf kracht ontvangen om zwanger te worden en een kind te baren, ondanks haar hoge ouderdom, omdat zij Hem getrouw heeft geacht die het beloofd had. Hebr. 11:11</i> Wie is Sara? Haar eerste naam is Sarai, wat betekent: mijn vorstin. God heeft haar een andere naam. Het lijkt nauwelijks een verschil, maar het heeft een diepe betekenis. Haar naam betekent nu: vorstin. Wat wil zeggen dat Sara door God een vorstelijke vrouw genoemd wordt. Het is bijzonder dat Sara in het rijtje geloofsgetuigen staat. Ze is een van de weinige vrouwen in het rijtje, maar ze is ook niet echt een vrome vrouw op het eerste gezicht. Ze kan zich namelijk niet voorstellen dat Gods belofte via haar gaat uitkomen. Dus ze helpt God een handje door Hagar (haar slavin) aan Abraham op te	Sara treedt een aantal keer uit de schaduw van Abraham. Er is de belofte dat ze een zoon zouden krijgen en een groot volk krijgen. Als enige worden Sara en Abraham samen genoemd. Wat hebben ze veel meegemaakt. De rode draad is de belofte van God. Samen de Heere dienen. Sara is de moeder in het geloof. Sara lacht uit cynisme, want zou zij nog op haar leeftijd zwanger kunnen raken en een kind kunnen dragen? Hoe kunnen wij met ons denkwerk God voor de voeten lopen. Het geloof van Sara gaat door een diepe crisis. God heeft mij laten lachen, God doet wat Hij belooft. Hij is trouw! Het geloof is vreugde. Ken jij, door geloof, momenten dat je zo ontzettend blij bent, omdat je ervaart dat wat God zegt ook waar is?

	Nieuwe Testament lezen we ook nog over Sara. Daarin lezen we dat Petrus over haar zegt: ze heeft een zachtmoedige, stille geest die kostbaar is voor God (1 Petr 3:4). In alle moeilijke omstandigheden bleef Sara haar man onderdanig.	dringen zodat Abraham toch nog een kind zal verwekken. Ondanks dat ze daarin op het randje van ongelof staat, wordt ze toch in het rijtje van geloofsgetuigen genoemd. Waarom dan? We leren Sara kennen als een vrouw die door schade en schande heen heeft geleerd om op God te vertrouwen.	
Izak	Izak is de zoon van Abraham. Hij groeit op in een gezin waar Hagar en Ismael ook bij horen. Ismael concurreert met Izak. Vervolgens worden Hagar en Ismael weggestuurd. Izak maakt dit als jong kind allemaal mee. Ook het moment dat vader Abraham hem vastbindt op een altaar. Hij ziet het geloofsvertrouwen van zijn vader, die wist dat God Zijn belofte zou nakomen en zijn enige zoon, de drager van de belofte, niet zonder nageslacht zou laten sterven. Later krijgt Izak een vrouw, Rebekka, en met haar twee zonen: Ezau en Jakob.	Ondanks alles wat Izak heeft meegemaakt in zijn leven, staat hij in het rijtje geloofshelden vanwege iets heel specifiek over de zegening van Jakob. Dit lijkt klein, maar is van zeer grote betekenis. Izak was de drager van de Belofte, de Belofte dat de Messias uit zijn nageslacht geboren zou worden. Dit moest overgedragen worden op Jakob, want dat had God aan Izak bekend gemaakt. Een twee-eeiige tweeling waarvan in de Bijbel staat dat ze in de buik van hun moeder al ruzie hadden. Ze zijn heel verschillend als persoon. Rebekka is zich bewust van de belofte voor Jakob en wil ervoor zorgen dat Jakob de grootste zegen krijgt. Nadat Izak achter de waarheid komt, is hij eerst verbolgen, maar daarna hersteld hij zich en bekrachtigd hij de zegen aan Izak: 'Ik heb hem gezegend, ook zal hij gezegend wezen'.	Izak is wellicht de meest rijke en vermogende van de aartsvaders geweest. Toch is dat niet belangrijk voor het verhaal wat de Bijbel over Izak wil vertellen. Wat staat er over hem? Door het geloof heeft Izak zijn zonen gezegend, met het oog op wat hij verwachtte wat in de toekomst zou gaan gebeuren. Zijn twee zonen vechten om de zegen. De oudste, Ezau, heeft geen idee wat hij met die zegen aan moet. Hij ruilt het in voor een schaal linzensoep. Voor Jakob betekende de zegen alles. Niet vanwege de erfenis, maar vooral vanwege de belofte die de Heere had gegeven. Izak was de drager van de Belofte. Hij leefde in de verwachting dat er een Verlosser zou komen. Izak ziet nu nog niets van die vervulling. Hij weet dat hij dit ook niet zal meemaken. Hij kijkt dwars door alles aan naar de toekomst. Hij dacht de zegen zelf te sturen, maar God staat erboven. 'Ik voer mijn plan uit.' Hij klampt zich vast aan dat God doet wat Hij belooft. Hij heeft een eeuwige en heerlijke toekomst beloofd aan allen die Hem liefhebben. Geloof je dat?
Jakob	Jakob is de zoon van Izak en Rebekka. Hij krijgt twaalf zonen. Hieruit groeien twaalf stammen. Twaalf grote volkeren. Jakob is de stamvader. Omdat Jakob van de Heere de naam Israel krijgt, worden deze mensen vernoemd naar hun stamvader: Israëlieten.	Jakob maakt heel veel mee in zijn leven. Waar het om gaat in Hebreëen 11 is de zegeningen van de zonen van Jozef. Jozef, die de op 1 na belangrijkste persoon van de grootste machthebber van die tijd, de farao, is. Alle stammen verhuizen daarom naar Egypte, terwijl Jakob ook weet dat het land waar hij woont toebehoort aan zijn nageslacht. Hij vertrouwt	Een les die we kunnen leren uit het leven van Jakob is dat God trouw is en we op Hem kunnen vertrouwen. We willen misschien wel zelf de touwtjes in handen houden en alle controle houden. Misschien zelfs wel over de Heilige Geest. Want door het doen van goede werken, worden we goed in Gods ogen en zal Hij ons vast wel aanzien in genade. De Geest

		erop dat God weet wat Hij doet. Efraim en Manasse worden beiden hoofd van verschillende stammen en komen op gelijke hoogte te staan als Jakobs eigen zonen. Jakob had de voorkeur voor Efraim, maar Jozef voor Manasse. Uiteindelijk zegent Jakob met zijn handen gekruist de zonen, waardoor de rechterhand op het hoofd van Efraim terecht komt. Precies zoals Jakob dit wilde. Ook wordt er over Jakob geschreven dat hij God aanbad, leunende op het opperste van zijn staf. Hij kon niet zonder staf in bed zitten. Dus hij gebruikte dit om toch in gebedshouding God aan te roepen.	van God gaat dwars door alles heen. Het grip houden op ons leven kan weleens onze zonde zijn waar we het meest aan gehecht zijn. 'Gij zult God dienen met heel je hart....' Ik dien mezelf en wil dat God doet zoals ik wil dat het moet gaan. We zitten er God mee in de weg.
Jozef	Jozef is de een na jongste zoon van Jakob. Jozef is de lievelingszoon van Jakob. Dat wordt duidelijk wanneer Jozef een schitterende mantel krijgt met veel kleuren. Jozef droomt bijzondere dromen waardoor hij bewust wordt dat hij een bijzondere positie heeft. De dromen geven hem onderwijs voor iets wat veel later in zijn leven zal gaan gebeuren. Wanneer hij door zijn broers wordt verkocht aan handelaars, staat zijn leven op zijn kop. Hij wordt slaaf in Egypte aan het hof van een belangrijke man. Uiteindelijk zal hij, dankzij zijn dromen, de een-na-belangrijkste man aan het hof van farao worden. Hij zal zijn hele familie naar Egypte halen, naar het gebied Gosen.	Jozef heeft tijdens zijn leven al gezegd dat zijn hele familie weer naar Kanaaan zou gaan terug keren. Hij wist dat ze verlost zouden gaan worden van de onderdrukking in Egypte. Hij heeft dat in zijn leven niet meer gezien, maar kon wel in dat geloof sterven. Hoe deed hij dat? Hij gaf de opdracht dat zijn stoffelijk overschot niet in Egypte begraven mocht worden. Hij wilde begraven worden in het land van zijn vader Jakob. En dat terwijl hij kon rekenen op een indrukwekkende begrafenis in Egypte, want hij was een belangrijk persoon voor de Egyptische geschiedenis. Hij koos voor zijn volk en voor de belofte.	Jozef heeft een turbulent leven gehad. Hij was eerst de favoriete zoon van zijn vader, werd slaaf en groeide uit tot belangrijke bestuurder in Egypte. Jozef laat in zijn levenshouding zien dat hij vertrouwd op God. God gaf hem bijstand en zegende Hem. Zou hij teleurgesteld zijn geweest toen hij lang in de gevangenis zat ondanks dat hij daar onschuldig zat? We lezen dat Jozef opviel vanwege zijn gedrag. Daardoor mocht hij de gevangenisbaas helpen, waardoor hij de schenker en de bakker ontmoette. Een hele tijd later zou dit zorgen voor zijn audiëntie aan het hof van de farao, met alle gevolgen van dien. Jozef zet zich in, in wat voor positie hij ook terecht komt. Hij vertrouwt op God bij alles wat hij doet.
Mozes	Mozes kreeg van de Heere de taak om het volk Israël uit Egypte naar Kanaän te leiden. Al als klein kindje maakte hij mee hoe zijn ouders in geloof op God vertrouwden toen ze hem in een mandje in de rivier de Nijl legden. Hij kreeg een plaats aan het hof in Egypte, en werd later door God geroepen om Israël te leiden. Hij werd geboren als kind van slaven, heeft geleefd	<i>Door het geloof ...</i> <i>Verkiezende liever met het volk van God kwalijk behandeld te worden, dan voor een tijd de genieting der zonde te hebben;</i> Mozes werd geboren als kind van een slaaf. Zijn ouders gingen hem voor in geloofsvertrouwen toen ze hem in de rivier de Nijl legden in een biezen mandje. Mozes mocht leven als een prins aan	Mozes leert ons om niet altijd maar mee te gaan met de verleidingen en leuke dingen van deze wereld. We kunnen er beter voor kiezen om met het volk van God soms verkeerd behandeld te worden, dan dat we geliefd worden door heel de wereld maar dat we Christus persoonlijk niet kennen.

	als een prins, maar is trouw gebleven aan zijn volk.	het hof van Farao. Toch is hij altijd zijn volk en vooral de God van zijn volk trouw gebleven. Hij achtte de versmaadheid van Christus meer rijkdom dan de schatten van Egypte. Ook de wonderen van het pad door de Rode Zee en de val van Jericho spreken van het geloofsvertrouwen van Mozes.	
Rachab	Rachab was een vrouw die in Jericho woonde. Toen twee verspieters van het volk Israël in Jericho betrapt waren, bood zij hen onderdak en hielp ze hen uiteindelijk ook om uit de stad te vluchten. Daarom bleef haar huis bij de val van Jericho staan en mocht ze uiteindelijk bij het volk van God horen. Uit haar nageslacht werd zelfs de Messias geboren.	Door het geloof van Rachab is ze niet omgekomen. Ze geloofde dat de God van Israël echt God was. Daarom hielp ze de verspieters en daarom mocht ze bij het volk van Israël gaan horen.	Van Rachab kunnen we leren dat God soms mensen verkiest tot Zijn volk die we er zelf nooit bij hadden gekozen. Ook al wist ze bijna niets van deze God, toch geloofde ze in hem. Wij horen veel over God en kunnen vrij uit de Bijbel lezen. Rachab kan ons daarom aansporen om die God echt te leren kennen.
Gideon	Gideon was de vijfde Richter van het volk Israël. Hij werd door God aangesteld om het volk Israël uit de hand van de Midianieten en Amalekieten te bevrijden. Hij deed dit in het geloof. Zo verwoestte hij eerder al een altaar van Baäl. Gideon wist dat Israëls God de God was op wie ze konden vertrouwen. Uiteindelijk versloeg hij met een leger van 300 man het machtige leger van de Midianieten.	Gideon kon niet gaan vechten voordat hij een duidelijk teken van God had gekregen. Hij durfde zelfs tweemaal opnieuw om een teken te vragen. In vertrouwen op Gods leiding ging Gideon met een leger van maar 300 man uiteindelijk de strijd aan tegen de Midianieten. Hij wist en vertrouwde dat God hen in hun hand zou geven.	Gideon had een teken nodig om op de Heere te kunnen vertrouwen. De Heere leert ons in deze geschiedenis dat dit mag. De Heere wil ons soms bijzonder bemoedigen als ons een moeilijke taak te wachten staat. Bovendien leert de geschiedenis van Gideon ons dat echte kracht niet in aantallen of hoeveelheden zit, maar in de aanwezigheid van God.
Barak	Barak was de aanvoerder van het Israëlitische leger ten tijde van richteres Debora. Hij streed tegen de kanaänitische koning Jabin. Deze koning had de Israëlieten twintig jaar lang onderdrukt. Barak wilde alleen de strijd aangaan als Debora ook mee zou optrekken. De Heere gaf de Kanaänieten in zijn hand. De eer van de overwinning ging niet naar Barak. Sisera, de generaal van de Kanaänieten, werd uiteindelijk door een vrouw gedood.	Het feit dat Barak wil dat Debora meegaat, als degene tot wie God spreekt, laat zien dat hij God nodig heeft in de strijd. Als Debora dan tegen hem zegt dat de eer naar een vrouw zal gaan dan wordt hij daar niet boos over. Het gaat hem niet om zijn eer maar om de eer van Gods volk.	Van Barak kunnen we leren om nooit onze eigen eer voorop te stellen. Zeker als we iets in Gods Koninkrijk mogen doen, moeten we onszelf kunnen wegcijferen. Maar ook in het alledaagse leven als christen wordt dit van ons gevraagd. We moeten de ander meer achten dan onszelf.
Simson	Simson was een nazireeër, iemand die zijn hele leven aan de Heere moest wijden. In tegenstelling tot de andere richteren gaf hij geen leiding aan het volk Israël. Hij voerde echter wel de strijd met de vijanden van het volk,	In Hebreeën 11 vers 33 staat dat Simson door geloof de muilen der leeuwen heeft toegestopt. Dit duidt op de bijzondere kracht die Simson door zijn nazireeërschap mocht bezitten. Alleen als Simson in vertrouwen op de	Van Simson leren we dat God ons meer kracht kan geven dan we zelf denken te bezitten, maar alleen in het vertrouwen op God. De geschiedenis leert ons namelijk ook dat als we eigen wegen gaan, dat we

	namelijk de Filistijnen. De ouders van Simson hadden geen kinderen toen een Engelen boodschapte dat ze een kind zouden krijgen die een nazireeër zou zijn. Daardoor zou hij bijzonder sterk zijn zodat hij alleen tegen de Filistijnen kon strijden. Simson was echter wel gevoelig voor verleidingen. Uiteindelijk heeft hem dat ook zijn grote geheim gekost, toen hij het geheim over zijn kracht aan Delila uitlegde. Bij zijn sterven kreeg hij nog eenmaal de kracht om veel Filistijnen te verslaan.	Heere leefde, bezat hij die kracht. Duidelijk komt dit aan het eind van zijn leven openbaar. Hij is dan niet sterk meer doordat de Filistijnen hem hebben kaalgeschoren en zijn ogen hebben uitgestoken. Als hij echter in eerbied nog eenmaal om kracht bidt, kan hij in vertrouwen het hele gebouw doen instorten. Het ging hem uiteindelijk om de eer van Gods naam die daar bespot werd.	dan helemaal geen kracht hebben. Onze kracht is in God.
Jefta	Jefta vocht voor het volk van Gilead tegen de Ammonieten. Voordat hij ten strijde trok bad hij tot God om de overwinning. Hij beloofde dat hij het eerste dat hij thuis zou tegenkomen aan God zou offeren als brandoffer. De heere gaf hun de Ammonieten in de hand. Toen Jefta weer thuis kwam in Mispa kwam zijn dochter hem dansend tegemoet. Toen ze hoorde van de belofte die Jefta gedaan had rouwden ze twee maanden. Zijn dochter zou nooit een man trouwen. Jefta heeft zijn dochter niet hoeven offeren maar hij wijdde haar wel aan God.	Jefta deed God een belofte als dank voor Zijn hulp in de strijd. Hij had echter nooit kunnen denken dat die belofte zo zou uitpakken. Dit zal voor Jefta een onbegrepen weg zijn geweest. Toch blijft hij trouw aan de belofte tegenover de Heere.	Van Jefta kunnen we leren van zijn dankbaarheid. Wij zijn vaak geneigd om veel van God te vragen, maar bij verhooring van die gebeden zijn we vaak snel klaar met danken. Jefta leert ons dat ook zijn dankbaarheid veel mag kosten.
David	David is een van de bekendste personen uit de Bijbel. Als jonge jongen tot het koningschap geroepen, de reus Goliath verslagen, lange tijd heeft hij moeten vluchten voor Saul en ook toen hij koning was heeft hij veel oorlogen moeten voeren. In geloof en vertrouwen heeft hij veel vijanden mogen verslaan. Doordat hij zoveel bloed heeft moeten vergieten mocht hij de tempel niet bouwen. Uit zijn nageslacht zou uiteindelijk de Heere Jezus geboren worden.	Kenmerkend is wel dat David in afhankelijkheid van de Heere leefde. Zijn psalmen geven ons een inkijk in zijn ziel. Vaak was David bang of twijfelachtig, maar uiteindelijk hervond hij altijd zijn vertrouwen in God. Ook David was een man die veel verkeerde dingen deed. Hij laat ons ook zien wat oprecht berouw is en dat er dan bij God altijd vergeving is.	Van David kunnen we leren dat God ons altijd wil vergeven als we in berouw tot Hem komen. We hoeven ook niet groot te zijn in eigen oog, maar kunnen door God gebruikt worden voor grote dingen.
Samuel	Samuël was de zoon van Hanna. Lang kon Hanna geen kinderen krijgen. Toen God uiteindelijk haar gebed om een kind verhoorde gaf zij hem terug aan God. Hij mocht van jongs af aan dienen in de tempel bij de priester Eli.	Samuël was van jongs af door de Heere geroepen tot de dienst van de Heere. Als God tot hem spreekt luistert hij vol eerbied.	Samuel leert ons dat we nooit te jong zijn om de Heere te dienen. Van jongs af aan heeft hij in de dienst van de Heere gewerkt. Hij heeft die keuze niet zelf gemaakt maar hij is nooit opstandig geweest. Hij wist

	Later mocht hij Saul en David tot koning zalven. Als profeet mocht hij het volk zijn leven lang dienen.		dat dit de plek was waar God wilde dat hij zou zijn.

3. Bijbelstudie

We bieden drie werkvormen aan om Bijbelstudie te doen, waarbij rekening wordt gehouden met de verschillende soorten jongeren.

3.1 Werkvorm 1 (denken) - Hebreëën 11

Doel

De jongeren denken met elkaar na over Hebreëën 11. Deze Bijbelstudie sluit aan bij de 4 leerdoelen.

Benodigdheden

- Pen en papier
- Bijbel met uitleg of Bijbel met kanttekeningen

Uitleg opdracht

- *stap 1* - De jongeren lezen in groepjes met elkaar het genoemde Bijbelgedeelte.
- *stap 2* - Elk groepje schrijft zoveel mogelijk “heiligen” uit de Bijbel op. Elk groepje schrijft daarbij ook de ‘goede’ en ‘verkeerde’ eigenschappen. Waarom kregen deze heiligen in Gods woord een bijzondere plek?
- *stap 3* - Laat de groepjes de uitkomsten uitwisselen, zodat ze dit kunnen vergelijken met hun eigen antwoorden.
- *stap 4* - Verzamel de uitkomsten, vul aan waar nodig met de gehele groep
- *stap 5* - Discussieer men z’n allen over dit onderwerp, bespreek met name ook de verschillen tussen de uitkomsten. Wat valt er op?

3.2 Werkvorm 2 (denken) - Hebreëën 11

Doel

De jongeren denken met elkaar na over Hebreëën 11. Deze Bijbelstudie sluit aan bij de 4 leerdoelen.

Benodigdheden

- Pen en papier
- Bijbel met uitleg
- Computer en groot scherm of beamer

Uitleg opdracht

- *stap 1* - Lees met elkaar Hebreëën 11.
- *stap 2* - Kijk naar de introductie “Wolk van getuigen” op [Danielonline.nu](https://danielonline.nu/nieuws/wolk-van-getuigen-introductie):
<https://danielonline.nu/nieuws/wolk-van-getuigen-introductie>
- *stap 3*- Kijk daarna een of meer afleveringen van deze serie (je kunt ook per groepje een aflevering bekijken).

- *stap 4*- Verdeel de groep in kleine groepjes, laat elk groepje in eigen woorden omschrijven wat deze heiligen uit Gods Woord met elkaar gemeen hebben, en waarom dit alles in Zijn woord is opgenomen.
- *stap 5* - Elk groepje heeft 1 vertegenwoordiger. Laat de 1e de uitkomst voorlezen, de volgende vult dit aan, of geef hier een andere gedachten over.

3.3 Werkvorm 3 (denken/doen)

Doel

De jongeren denken met elkaar na over Hebrëen 11. Deze Bijbelstudie sluit aan bij de 4 leerdoelen.

Benodigdheden

- Bijbel met kanttekeningen of Bijbel met uitleg
- Computer en groot scherm of beamer
- Pen en papier

Uitleg opdracht

- *stap 1* - Lees met elkaar Hebrëen 11
- *stap 2* - Kijk naar de introductie “Wolk van getuigen” op Danielonline.nu: <https://danielonline.nu/nieuws/wolk-van-getuigen-introductie>
- *stap 3* - Kijk daarna nog een of meerdere afleveringen van deze serie.
- *stap 4* - Vraag aan de jongeren welke “heiligen” zij nog meer kennen vanuit de Bijbel.
- *stap 5*- Verdeel de jongeren in groepjes. Laat elk groepje een “heilige” omschrijven op basis van Bijbelse gegevens, zoals dit ook in de afleveringen is gedaan.
- *stap 6* - Elk groepje presenteert tot slot de gelovige die zij gekozen hebben. Laat de jongeren vrij in de manier waarop ze dit doen.
- *Optie* - Laat de jongeren in groepjes een korte bijbelstudievideo (ongeveer 3 minuten) en bekijk tot slot alle video’s.

4. Inleiding

Hoe zet je een goede inleiding op? Soms is het lastig om een goede lijn te vinden. Daarom wordt hier een opzet gegeven voor een inleiding. Uiteraard moet je deze zelf verder uitwerken.

Onderdeel	Duur
<u>Intro</u> Start met de opwarmer van opdracht 5.1.1. Leg bij de bespreking duidelijk de link dus de aanmoediging, zoals deze beschreven wordt in Hebrëen 11.	00:05
<u>Kern</u> Gebruik voor je inleiding de uitwerking van de leerdoelen. Maak hierin wel keuzes welke je behandelt.	00:10
<u>Afsluiting</u> Allerlei mensen uit de Bijbel moedigen je aan. Maar misschien zijn er ook wel bekenden die je aanmoedigen. Gelovigen van toen, maar ook van nu moedigen je aan. Maar houdt vooral het doel voor ogen: Jezus Christus.	00:05

Aleen meedoen met de hardloopwedstrijd is niet genoeg. Pegrims komen Thuis!	

5. Verwerking

Naast de inleiding is het belangrijk om de inhoud ook te verwerken. Hieronder worden een aantal verwerkingsvormen aangeboden. Maak een keuze voor een of meerdere van deze werkvormen.

5.1 Opwarmers

Een opwarmer is een korte werkvorm om het thema vooraf in te leiden en de aandacht van de jongeren te trekken of om hen in de sfeer van het onderwerp te laten komen.

5.1.1 Aanmoediging

Doel

De jongeren worden zich bewust dat je door aanmoediging van anderen meer kan presteren dan door afgewezen te worden.

Uitleg

Laat twee jongeren uit de groep de gang op gaan. Leg aan hen uit dat de groep misschien iets doet wat ze niet persoonlijk op moeten vatten.

Vervolgens wordt aan de groep uitgelegd dat zij de ene jongere moeten aanmoedigen om de opdracht te voltooien en de andere jongeren juist helemaal niet. Laat de jongeren letten op de snelheid, maar ook op lichaamshouding en gezichtsuitdrukking van degene die de opdracht moet uitvoeren.

Voorbeeld opdrachten

- Zoek zo snel mogelijk vijf verschillende kleuren jassen op en breng ze in de zaal.
- Breng zo snel mogelijk 6 sokken bij elkaar (andere jongeren mogen niet tegenwerken)

Allereerst wordt de jongere binnen geroepen die niet wordt aangemoedigd door de groep. Hierbij wordt de opdracht genoemd door de groepsleider, maar de andere jongeren fluisteren met elkaar en kijken (bijna) niet naar de jongere die deze opdracht gaat uitvoeren. Als deze de opdracht heeft uitgevoerd, blijft deze in de zaal.

Vervolgens wordt de andere jongere binnengelaten. De groep moedigt de jongere heel betrokken aan om zo snel mogelijk die opdracht uit te voeren. 'Kom op, je kan het!'

Na deze opdracht bespreek je met elkaar, wat het met iemand doet als je wordt aangemoedigd.

- Wat zie je aan het gezicht?
- Heeft het ook resultaatverschil?
- Vraag aan jongeren door of ze dit zelf ook weleens hebben ervaren in hun leven.
- Wat doet het met je als iemand je keuzes toejuicht of wat doet het met je als iemand jouw keuzes de grond in boort.

Bespreek dit met de groep en als het veiliger is, in kleinere groepjes.

Waarschijnlijk kom je tot de conclusie dat wanneer je iemand aanmoedigt, de ander meer energie krijgt om er ook voor te gaan. In het geestelijke leven is het bemoedigend om te horen van geloofsgetuigen uit de Bijbel of vandaag de dag die bijvoorbeeld uitkomen voor hun geloof en daar ook zegen van de Heere over krijgen.

5.2 Verwerkingsvormen

5.2.1 Aanmoedigingsleus

Doel

Jongeren worden zich bewust dat een gezamenlijk doel een team energie geeft en aanmoedigt.

Uitleg

- Maak een aantal groepjes (niet te groot).
- Laat elk groepje een aantal kenmerken benoemen van hun groepje, bijv.
 - o Wij zijn enthousiast
 - o Wij zijn heel sterk
 - o Wij zijn betrokken
 - o Wij hebben heel veel humor
- Elk groepje bedenkt een mooie slogan of leus die past bij het groepje, bijv.
 - o We zijn wel klein, maar voelen ons heel dapper
 - o We lijken heel groot en sterk, maar liefde is ons handelsmerk.
- Laat jongeren ook een paar gebaren bedenken bij deze slogan.
- Laat elk groepje zijn leus roepen en uitvoeren.
- Speel nu een quiz. Dit kan een krantenquiz zijn. Je geeft elk groepje dezelfde krant of folder. Van tevoren bedenk je een aantal vragen of opdrachten. Het antwoord moet in de krant te vinden zijn.
- Iedere keer als het groepje het antwoord heeft op de vraag/opdracht, roepen ze hun leus zodat iedereen weet dat dat groepje het antwoord heeft. Vervolgens wordt het antwoord gegeven. Als dit niet antwoord niet klopt, gaat de opdracht door, totdat een ander groepje het juiste antwoord heeft gegeven.
- Als alle opdrachten uitgevoerd zijn, wordt de stand opgemaakt. Het groepje dat heeft gewonnen, roept nog één keer zijn leus.

Bespreek aan het eind van de avond of het aanmoedigend voor het groepje werkte om een leus te bedenken en die elke keer te roepen als ze het antwoord hadden.

Waarschijnlijk komt je tot de conclusie dat een gezamenlijk doel, maar ook een gezamenlijke drive (zoals de slogan) eenheid geeft. Het is motiverend om elkaar dan op te peppen om zo samen de opdrachten te volbrengen. Dat is ook het doel van Hebreeën 11. Alle geloofsgetuigen moedigen aan om de Heere Jezus te volgen.

5.2.2 Wij verbeelden

Doel

De jongeren denken na over de personen die genoemd worden in Hebreeën 12 en kruipen in de huid van één van deze geloofsgetuigen.

Uitleg

Bij deze opdracht mogen de jongeren van tevoren zelf een werkvorm kiezen, waarbij ze stilstaan bij één van de geloofsgetuigen en hun geloofsdaden verbeelden. Jongeren kunnen kiezen uit de volgende opdrachten:

1. Een lied over hem/haar maken.
2. Een gedicht over hem/haar maken.
3. Een soort mind-map maken over die persoon. Waarbij kenmerken van zijn (geloofs-)leven worden getekend/geschreven.
4. Met kranten/tijdschriften e.d. een collage maken over die persoon.
5. Hem/haar uitbeelden.
6. Een brief schrijven aan hem/haar. Wat zou je willen zeggen of vragen?

Laat de jongeren kiezen welke opdracht ze willen doen. Laat jongeren ook bepalen welke geloofsgetuige ze kiezen. Zorg voor een aantal plekken waar de opdrachten uitgevoerd kunnen worden.

Variatie:

Laat jongeren in groepjes de opdracht uitvoeren. Let er wel op dat de groepjes niet te groot worden.

Aan het eind van de avond presenteren de groepjes 'hun' geloofsgetuige.

5.2.3 Wees een aanmoediging

Doel

Iedereen heeft aanmoediging nodig. Jongeren beseffen dat ze zelf ook een aanmoediging kunnen zijn voor de mensen om hen heen.

Uitleg

Er zijn veel ouderen die alleen wonen en eenzaam zijn. De JV-leiding heeft van tevoren al de adressen van alleenstaande ouderen (vanaf bijv. 65 of 70 jaar) opgezocht of opgevraagd bij de kerkenraad.

Allereerst schrijven de jongeren allemaal twee of drie kaartjes. Ze schrijven hierin een bemoedigende Bijbeltekst. Het mooiste is als ze deze zelf bedenken.

Als de kaartjes geschreven zijn, worden ze door de jongeren in twee- of drietallen rondgebracht. Laat de jongeren aanbellen en de kaart geven namens de JV. (Zo'n contactmoment is voor ouderen misschien wel even waardevol als het kaartje dat gebracht wordt). Wellicht is het handig om het rondbrengen aan het eind van de avond te doen, zodat de jongeren daarna door kunnen rijden naar huis.

Bespreek achteraf (of de volgende JV-avond) met elkaar hoe de ouderen reageerden en hoe de jongeren het zelf hebben ervaren. Ervaarden ze ook dat ze iets bemoedigends konden doen voor de oudere alleenstaanden?

6. Bidden en danken

Elke verenigingsavond begin je met gebed. Het is goed om in het gebed naast de actuele en persoonlijke zaken ook te bidden voor onderwerpen die te maken hebben met het thema van de avond.

Bidden en danken

- Belijden dat wij onmogelijk tot Gods eer kunnen leven en dat we dagelijkse aanmoediging nodig hebben
- Danken dat de Heere zoveel verschillende mensen in Zijn Woord heeft laten beschrijven. Elk met eigen gaven, karaktereigenschappen die ons toeroepen en bemoedigen om de Heere te zoeken of ons bemoedigen om vol te blijven houden.
- Bidden of de Heere ons wil helpen om ons hoofd omhoog te houden om zo te strijden tegen de zonden en te leven tot Zijn eer.
- Bidden of we zelf ook er mogen zijn voor anderen en om hen op die manier te bemoedigen.

7. Zingen

Welke psalmen en welke liederen passen goed bij het thema van de avond?

Psalmen

Psalm 9: 14

Psalm 22: 13

Psalm 25: 6, 7

Psalm 26: 12

Psalm 27: 7

Psalm 48: 6

Psalm 68: 1 en 2

Psalm 84: 3 en 4

Psalm 89: 7

Psalm 119: 1, 17

Psalm 138: 2, 4

Psalm 139: 14

Liederen uit 'Tot Zijn eer'

12. Beveel gerust uw wegen

14. Bron van zaligheden

21. De kerk van alle tijden

26. Doorgrond mijn hart

34. Gij dienaars van Hem

65. Leer mij Uw weg, o Heer'

69. Neem mijn leven, laat het Heer'

75. O God, Die droeg ons voorgeslacht

106. Welzalig de man die niet wandelt

114. Zegen ons Algoede

8. Literatuurverwijzingen

Wil je meer lezen over dit onderwerp? Wil je informatie voor je inleiding? In de onderstaande boeken kan je er meer over lezen.

- Danielonline.nu: serie bijbelstudievideo's *Een wolk van getuigen*
- Volhouden! Bijbelstudies over volharden in geloof. Uitgeverij Kokboekencentrum.nl door Ds. L.W. den Boer, ds. G.J. Mink, ds. J.W. Sparreboom en ds. H.J. van der Veen.
- M. Henry, verklaring van het oude en het nieuwe testament, deel 2
- Door het geloof, veertig dagen onderweg met getuigen en pelgrims door drs. Pieter L. de Jong